

کتابستور زبان نما

روی تامپسون
کریستوفر جی بوون

محمد گذر آبادی

چاپ سوم

۱۱مقدمه
۱۳ فصل اول: نما و نحوه قاب بندی آن
۱۵ چه چیزی را به مخاطب خود نشان دهید؟
۱۶ تست ابعاد
۱۹ واحدهای ساختمانی اصلی - انواع نما
۲۳ خانواده گسترده نماهای اصلی
۳۴ مرور فصل اول
۳۵ فصل دوم: هنر ترکیب بندی
۳۶ قوانین ساده برای قاب بندی سوژه های انسانی
۳۷ هر دم / فضای بالای سر
۳۸ سک فیلم برداری ذهنی در برابر عینی
۴۰ فضای نگاه
۴۳ قانون سه قسمت
۴۵ زاویه دوربین
۴۷ زوایای افقی دوربین
۵۵ زوایای عمودی دوربین
۵۶ تعالی سرباين (از زاویه بالا)
۵۷ تعالی سربالا
۶۰ تعالی دونفره: ترکیب بندی قاب برای دو نفر
۶۰ تعالی دونفره نیمرخ

- ۶۳ نمای دونفرهٔ روبه دور بین
- ۶۴ نمای دونفره از روی شانه
- ۶۶ جمع بندی اصول ترکیب بندی
- ۶۷ مرور فصل دوم
- ۶۹ فصل سوم: ترکیب بندی - فرای اصول
- ۷۰ بُعد سوم
- ۷۲ خط افق
- ۷۵ زاویه هلندی
- ۷۶ خطوط مورب
- ۷۹ عمق فضای فیلم - پیش زمینه / میان زمینه / پس زمینه
- ۸۲ نشانه های عمق
- ۸۳ عدسی دور بین - چشم در ترکیب بندی
- ۸۳ عدسی زوم
- ۸۸ فوکوس عدسی - هدایت چشم بیننده در سرتاسر قاب
- ۹۳ نور در ترکیب بندی - حالا آن را می بینید، حالا نمی بینید
- ۹۴ نور به عنوان انرژی
- ۹۴ دمای رنگ
- ۹۵ نور طبیعی یا مصنوعی
- ۹۷ کمیت نور: حساسیت و نوردهی
- ۱۰۰ کیفیت نور: تند در برابر ملایم
- ۱۰۱ تضاد (کنتراست)
- ۱۰۳ اصول نورپردازی شخصیت: روش سه نقطه ای
- ۱۰۸ نورپردازی در دکور و در محل
- ۱۱۱ مرور فصل سوم

۱۸۸ وقتی فیلمبرداری مستند می‌کنید، تا حد ممکن جلب توجه نکنید

۱۸۹ وقتی صحنه‌ای را فیلمبرداری می‌کنید، مراقب تله‌های تداوم باشید

۱۹۰ برای مخفی کردن حرکت دوربین

۱۹۱ وقتی نماهای نزدیک می‌گیرید، مراقب عدسی‌های باز باشید

۱۹۳ عمق میدان را کنترل کنید

۱۹۵ استفاده از کلاکت در ابتدای نما

۱۹۶ مرور فصل ششم

فصل هفتم: حرف آخر ۱۹۹

۲۰۰ قبل از اینکه قوانین را بشکنید، آن‌ها را بشناسید

۲۰۰ فیلمبرداری می‌کنیم برای اینکه تدوین کنیم

۲۰۱ ندهای شما باید باعث بهبود کل داستان شوند

۲۰۲ سنده را تا جایی که می‌توانید درگیر کنید

۲۰۴ همه سعی‌تان را بکنید که مزاحم نشوید

۲۰۵ تجهیزات خود را بشناسید

۲۰۶ با سوژه خود آشنا باشید

۲۰۶ هر دو نورپردازی طبیعی و مصنوعی را درک کنید

۲۰۸ گرهایی را که قبلاً انجام شده مطالعه کنید

۲۰۸ جمع‌بندی

ویژمنامه ۲۰۹

ویژمنامه به ترتیب الفبای لاتین ۲۳۹

اعلام ۲۴۷

فصل اول

نما و نحوهٔ قاب‌بندی آن

پرسش: نما چیست؟

پاسخ: نما کوچک‌ترین واحد اطلاعات بصری است که در یک نوبت توسط دوربین ضبط می‌شود و نشان‌دهندهٔ یک کنش یا رویداد خاص است.

گر می‌خواهید یک فیلم بلند سینمایی، یک فیلم کوتاه خنده‌دار برای اینترنت، یا صفحه‌های خودمانی برای فیلم عروسی یکی از عموزاده‌های تان بگیرید، اما مطمئن شوید چگونه این کار را انجام دهید، این کتاب جای خوبی برای شروع یادگیری است و درست همان‌طور که در مدرسه یاد گرفتید زبانی را که به آن تکلم می‌کنید خوب خوانید و بنویسید، باید با قوانین استاندارد و پذیرفته‌شده در زمینهٔ زبان بصری متحرک نیز آشنا شوید. به خلاف بسیاری از قوانین پیچیده و ظاهراً متناقض در رشته‌ی گفتاری سراسر جهان، دستور زبان نما، یا زبان فیلم، برای تمام فرهنگ‌های جهان یکسان است. در واقع یک زبان مشترک و روشی پذیرفته‌شده در سراسر جهان است. برای نشان دادن آدم‌ها، چیزها و کنش‌ها، به نحوی که برای تمام کسانی که

تصاویر را دریافت می‌کنند بلافاصله قابل درک باشد.

اگر قرار است دربارهٔ دستور زبان نما حرف بزنیم، باید نخست منظورمان از دستور زبان و منظورمان از نما را بیان کنیم. منظور ما از دستور زبان، قوانین پایه در زمینهٔ ساخت و ارائهٔ عناصر بصری است که برای قرار گرفتن در یک تصویر متحرک خلق می‌شوند. این قوانین، عبارت‌اند از رهنمودهایی پذیرفته‌شده که نحوهٔ ارائهٔ اطلاعات بصری به بیننده را تعیین می‌کنند. بینندگان، یعنی همهٔ ما که با تماشای فیلم و تلویزیون بزرگ شده‌ایم، طی سال‌ها، آموزش دیده‌ایم که عناصر مختلف در نماهای مختلفی را که در خلق تصاویر متحرک به کار می‌روند، مشاهده، رمزگشایی و درک کنیم. به عبارت دیگر، شاید آن را آگاهانه بیان نکنیم، اما می‌دانیم که هر تصویر خاص چه معنایی دارد و چه احساسی در ما ایجاد می‌کند. فیلمساز کارگشته، از این رابطهٔ پویا میان نماها و بیننده برای نقل بهتر داستان خود استفاده می‌کند.

نما عبارت است از ضبط یک کنش، از یک نقطهٔ دید خاص در یک زمان واحد. ممکن است برای گرفتن صحیح نما، کنش از همان زاویه یا موقعیت دوربین چندین بار تکرار شود (یا برداشت شود)، اما نما عوض نمی‌شود. ولی اگر زاویهٔ دوربین، موقعیت دوربین، یا فاصلهٔ کانونی عدسی را (که دربارهٔ تمام آن‌ها در سراسر کتاب مفصل صحبت شده) تغییر دهید، تصویر ضبط‌شده را می‌توانیم یک نمای متفاوت – روشی متفاوت برای نگاه کردن به کنش – تلقی کنیم؛ حتی اگر دقیقاً همان کنشی که در موقعیت قبلی دوربین گرفته شده، تکرار و ضبط شود. هر نما، وقتی به همان شکل اصلی ضبط شود، منحصر به فرد است.

از این رو، انواع اصلی نماها و عناصر دخیل در خلق آن‌ها را بررسی می‌کنیم. به علاوه، خواهیم دید که بیننده چه اطلاعات و معنایی را می‌تواند از این نماها استنباط کند. فراموش نکنید که فیلمسازی، هم یک کار خلاقه است و هم یک کار فنی و میزان موفقیت شما معمولاً بستگی به این دارد که تا چه حد بتوانید دیدگاه یا نگرش خود را به مخاطب انتقال دهید. در واقع مخاطب است که باید تصاویر شما را مصرف، هضم و درک کند. اگر مخاطب را با یک زبان سینمایی نامطلوب یا «دستور زبان» نامناسب تصویری گیج و سردرگم کنید، به احتمال قوی واکنش خوبی به کار شما نشان نمی‌دهد.

برای حفظ سادگیِ مطلب، سعی خواهیم کرد در بخش اعظم کتاب از واژگان عمومی برای بحث و توضیح استفاده کنیم. برای مثال، از واژه «تصویر متحرک» برای اشاره به هر اثر، نمایش، پروژه یا برنامه‌ای استفاده می‌کنیم که از تصاویر منفرد ساخته شده است و وقتی خیلی سریع در برابر چشم‌های ما به نمایش درمی‌آیند، به نظر می‌رسد حرکت می‌کنند. واژه «دوربین»، به معنای هر وسیله‌ای است که می‌تواند تصاویر متحرک را - خواه روی فیلم **مولسیون** باشد، خواه دوربین ویدئو، یا مستقیماً روی هارد درایو ضبط کند - واژه‌های **فیلمبردار** یا **متصدی دوربین**، به هر کسی، اعم از مرد یا زن، اطلاق می‌شود که با دوربین **ضبط تصاویر متحرک** کار می‌کند.